

Z peněz na zotavení z covidové krize nemocnice nakupovaly i přístroje, které nepotřebovaly a téměř nevyužívaly

25.5.2026 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Česká republika obdržela v letech 2020 až 2023 prostředky z evropského investičního nástroje REACT-EU na podporu zotavení z krize způsobené pandemií covidu-19. Vláda ČR rozhodla, že většina těchto peněz bude využita na zdravotnické projekty. Cílem bylo mimo jiné posílit odolnost a připravenost klíčových nemocnic v ČR na potenciální hrozby. Podle NKÚ projekty přispěly k dosažení stanoveného cíle jen v omezené míře a peníze byly zčásti vynaloženy neúčelně a neefektivně. Kontrola NKÚ ukázala, že nemocnice z podpory pořizovaly i přístroje, které nepotřebovaly nebo na jejichž obsluhu neměly dostatek kvalifikovaného personálu a téměř je nevyužívaly.

„Podpora představovala bezprecedentní příležitost k posunu českého zdravotnictví na vyšší úroveň. Naše kontrola ukázala, že tuto příležitost ČR nevyužila,“ uvedl člen NKÚ Roman Sklenák, který kontrolu vedl.

Protože prostředky musely být vyčerpány za necelé tři roky, upřednostnila ministerstva právě nákupy přístrojů či vybavení před investicemi, které by vedly ke kvalitativnímu posunu ve zvládání mimořádných situací. Ministerstvo zdravotnictví (MZd) a Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) poskytly na tyto projekty celkem 18,6 mld. Kč. Dotace byly poskytovány ve výši 100 % a nemocnice je tak v některých případech využily i na nákup přístrojů a vybavení, které nezbytně nepotřebovaly a nakupovaly je jen jako záložní.

NKÚ prověřil nákup 27 přístrojů. Dvanáct z nich v celkové pořizovací hodnotě 41,1 mil. Kč nemocnice používaly významně méně, než bylo běžné u obdobných přístrojů v ČR. Některé nemocnice např. nakoupily rentgeny s C-ramenem a v roce 2024 na nich provedly od dvou do osmi výkonů. Průměrný roční počet výkonů na těchto rentgenech přitom v roce 2024 přesahoval 400. V jiném případě nemocnice za dotaci zakoupila optický spektrometr, který ani po 21 měsících od jeho pořízení nevedla do ostrého provozu. Méně efektivní či neefektivní využívání pořízených přístrojů zjistil NKÚ u všech kontrolovaných nemocnic.

Namísto důsledného ověření potřeby pořízení přístrojů a vybavení vycházela kontrolovaná ministerstva při stanovení rozsahu podpory pouze ze seznamu požadavků, které jim jednotlivé nemocnice předložily.

MMR a MZd rozhodly, že prostřednictvím dotací z REACT-EU podpoří nemocniční pracoviště navázaná na tzv. urgentní příjmy. Síť urgentních příjmů však nebyla v době kontroly dobudována a podporu čerpala i pracoviště, která ještě nebyla na funkční urgentní příjem reálně navázaná. Dokončení sítě urgentních příjmů je naplánováno nejdříve na rok 2029. V té době ale bude už většina přístrojů pořízených z těchto dotací morálně a technicky zastaralá nebo na hraně životnosti. Samotný vznik či modernizaci pracovišť urgentních příjmů nebylo možné z REACT-EU financovat.

Na základě uvedených zjištění NKÚ doporučuje poskytovatelům dotací stanovit vyšší spoluúčasti příjemců, aby byli motivováni k pořízení jen skutečně potřebného majetku. Ministerstvu zdravotnictví a Ministerstvu pro místní rozvoj kontroloři doporučují, aby při poskytování podpory důsledně zohledňovaly data o využívání přístrojů.

Kontroloři NKÚ rovněž porovnali, jak prostředky REACT-EU využily jednotlivé země EU. Výsledky porovnání jsou dostupné zde: <https://nku.gov.cz/scripts/detail.php?id=15408>.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/z-penez-na-zotaveni-z-covidove-krize-nemocnice-nak-upovaly-i-pristroje--ktere-nepotrebovaly-a-temer-nevyuzivaly-id15647>